

HONDENZIEKTE- VACCINATIE

Vragen over deze vaccinatie

Na de hondenziekte-uitbraken van 2017 gaven meerdere pelsdierenhouders aan dat ze opnieuw zijn gaan nadenken over vaccinatie tegen deze ziekte. We ontvingen onder andere de vraag of het virus wel zo erg is, want zoals men zei: 'De schade in 2017 viel toch wel mee?'. Daarnaast vroeg men of het vaccin echt pas werkt vanaf 12 weken leeftijd.

Tot aan de opheffing van de productschappen in 2014 was een wintervaccinatie tegen hondenziekte verplicht, en in die tijd waren er nagenoeg geen uitbraken in Nederland. Het idee was dan ook altijd dat de infectiedruk bij Nederlands wild erg laag was. Toen in 2017 plotseling op vier bedrijven hondenziekte werd aangetoond, veranderde dat beeld. Typering van de virussen leerde ons dat de bedrijven elkaar niet besmet hadden, aangevuld met het feit dat op twee van de vier bedrijven al langere tijd geen import was geweest van nieuwe dieren. De conclusie hiervan was dat op deze bedrijven hoogstwaarschijnlijk besmettingen vanuit het wild hebben plaatsgevonden. En als het virus in 2017 in het wild aanwezig was, dan mogen we er vanuit gaan dat dit in 2018 ook nog het geval is.

De schade in 2017

In 2017 werden in Nederland en België vier hondenziektebesmettingen aangetoond. De uitval was erg variabel, met slechts 2 procent op de minst getroffen locatie en 13 procent op de meest getroffen locatie. Bij deze laatste locatie was de uitval ongetwijfeld nog hoger geweest

Drs. Robert Jan Molenaar,
pelsdieren-dierenarts GD Deventer

als er niet met spoed alsnog gevaccineerd was. Niet alle kleurslagen blijken even gevoelig. Zo moest een van de locaties al zijn pastels voortijdig wegdoen, omdat de sterfte hierin sterk was toegenomen. Bij een andere locatie was de sterfte in met name witte dieren zeer hoog (circa 20 procent).

Voor enkele bedrijven liep de financiële schade echter nog verder op. Twee van de bedrijven zagen dat de pelsmaat beduidend achterbleef, en op één bedrijf was de onderwol minder en het percentage velvet fors lager. Bij dit laatste geval vond de besmetting plaats kort voor de pelsperiode. Hoewel de sterfte hierdoor beperkt bleef, omdat de dieren al snel gepeld konden worden, was de verminderde voeropname bij de zieke dieren doorslaggevend voor de kwaliteit van het eindproduct. Ondanks de eerdere berichten dat de uitval in 2017 leek mee te vallen door tijdig ingrijpen en een milder ziekteverloop, was de financiële schade dus alsnog aanzienlijk.

Vaccineren vóór de aanbevolen leeftijd

Het hondenziektevaccin is een levend vaccin. Dit betekent dat u de nertsen door middel van vaccinatie besmet met een verzwakt (geattenuëerd) hondenziektevirus. De dieren worden hier niet ziek van, maar hun afweersysteem kan al wel vast 'kennismaken' met de ziekte en zich voorbereiden op een eventuele echte infectie.

Pasgeboren pups, met name van teven die gevaccineerd zijn tegen hondenziekte, zijn echter al voorbereid op de infectie: van hun moeder krijgen zij immers bescherming mee (maternale immuniteit). Deze bescherming

werkt tegen veldinfecties, maar ook tegen het verzwakte virus in het vaccin. Bij vaccinatie op (te) jonge leeftijd zal het vaccin daardoor niet aanslaan bij de pups. United Vaccines, Inc. adviseert daarom om niet voor de leeftijd van 12 weken te enten bij pups met maternale immuniteit. Om praktische redenen wordt soms toch gevaccineerd voor de leeftijd van 12 weken. Af en toe wordt de vraag gesteld of dat dan wel zin heeft. Vanuit de vaccinfabrikant is het antwoord simpel: voor de aangegeven leeftijd kunnen zij niet instaan voor de werking van het vaccin. In het veld zien we echter dat vroegere vaccinatie in de regel voor een groot gedeelte van de gevaccineerde dieren bescherming lijkt te bieden. Een probleem is dat we pas weten of het vaccin gewerkt heeft, als we de dieren besmetten. En dat doet natuurlijk niemand. Anekdotisch zijn er echter wel aanwijzingen dat het vaccin werkt bij jonge pups. Zo was GD betrokken bij een casus op een niet tegen hondenziekte gevaccineerde farm waar hondenziekte was uitgebroken toen de pups 6 weken oud waren. Een deel van de pups werd op 6 weken leeftijd gevaccineerd. Een deel van de pups werd door miscommunicatie niet gevaccineerd. Van de gevaccineerde pups overleefde 80 procent, van de ongevaccineerde pups overleefde slechts 20 procent. Hervaccinatie werd op de leeftijd van 12 weken gedaan. Vroeger dan 12 weken vaccineren lijkt dus zeker te kunnen werken, maar het is belangrijk om te bedenken dat hoe vroeger de vaccinatie uitgevoerd wordt, hoe minder de dieren 'vatbaar' zullen zijn voor het vaccin, en dat de fabrikant zijn handen uiteraard niet in het vuur steekt voor toepassingen die niet volgens de bijsluiting worden uitgevoerd.